

Kolekcja Joanny i Ryszarda Stolarskich

Ekspонат KSR 9

Nazwa – Kogut - Okukur

Pochodzenie: Nigeria

Lud/grupa etniczna: Królestwo Beninu

Materiał: Brąz

Technika: Odlewnicza

Wysokość – 107 cm

Okukur przedstawia koguta będącego symbolem władzy, płodności i bogactwa. Figury tego typu były artefaktami prestiżowymi. Kogut był również symbolem władzy królewskiej i niejako wcielenie Oba. Lokalne przysłowie mówi „Oba to kogut, który gładczy najgłośniej” Królestwo Beninu, które istniało od XIII do XIX w. i znajdowało się na terenie dzisiejszej Nigerii. Pierwszym historycznym władcą był Książę Oranmyian. Jego syn Eweka został pierwszym Oba, czyli królem. Najśłynniejszym Oba był jednak Ewuare Wielki, który rządził w latach 1440 - 1480. Przez współczesnych był postrzegany jako wielki wojownik, posiadający moce magiczne. Do jego zasług należy zaliczyć ustalenie zasady o dziedziczności tronu, przebudowanie stolicy, budowę wokół niej potężnych murów oraz opracowanie kanonów estetycznych sztuki dworskiej. Dzięki niemu późniejsi Oba stawali się liderami politycznymi, ostatecznymi sędziami i przywódcami duchowymi.

W wyniku wprowadzonych reform królestwo Beninu było przez stulecia równorzędnym partnerem dla Portugalskich królów, przy których mieli swojego ambasadora. Imperium Beninu utrzymywało się z handlu kością słoniową, olejem palmowym i pieprzem, które to towary dostarczali portugalskim i holenderskim kupcom. Prowadzili również handel niewolnikami.

Sztuka królestwa Beniu rozwijała się oparciu o gildie rzemieślnicze, które wytwarzały przedmioty z kości słoniowej i brązu. Stali się słynni głównie z figur i odlewów brązowych przedstawiających sceny rodzajowe z życia dworu oraz istotne postaci życia publicznego. Na przełomie XVIII i XIX w. Imperium zaczęło słabnąć w wyniku waśni pomiędzy spadkobiercami tronu i ich rodzinami. Skutkiem tego były liczne wojny domowe, które w rezultacie

doprowadziły do upadku państwa. Koniec Imperium Beninu datuje się na 1897 r. Brytyjczycy zdobyli wtedy stolicę państwa, które następnie zostało włączone do brytyjskiej Nigerii. Na rozległym obszarze dorzecza dolnego Nigru zlokalizowanych jest kilka ośrodków różnych ludów, w których wytwarzano wyroby z terakoty, brązu i drewna o wysokich walorach artystycznych w skali Afryki Subsaharyjskiej. Najstarsze wyroby brązowe pochodzą z końca I tys. n.e. z IgboUkwu, w południowo-wschodniej Nigerii. Najważniejszym centrum produkcji rzeźb z terakoty i brązu było od początku II tys. n.e. święte miasto ludu Joruba Ife, gdzie powstały liczne wyroby w charakterystycznym stylu, który w dużym stopniu wpłynął na twórczość sąsiednich plemion. Sztuka odlewania brązów dotarła z Ife do Beninu w XIII/XIV w. Ważnymi miejscami artystycznej produkcji wyrobów z brązu były też m. in. miasta Udo i Tada sąsiadujące z państwem Beninu i królestwami Joruba. Ife i Benin to najważniejsze w skali Czarnej Afryki ośrodki sztuki skąd pochodzą między innymi znakomitej jakości przedmioty z brązu. Wyroby artystyczne Ife i Beninu - brązy i terakoty mają udokumentowaną kilkusetletnią tradycję ich produkcji, przeważnie na potrzeby ośrodków władzy w obu tych miastach. Sztuka Ife i Beninu wykazuje liczne podobieństwa a oddziaływanie obu tych ośrodków jest widoczne również w twórczości artystycznej sąsiednich ludów. Prawo do wytwarzania rzeźb brązu na potrzeby dworów w Ife i Beninie mieli wyspecjalizowani rzemieślnicy - kowale, skupieni w rodzaju uprzywilejowanego "cechu". W warsztatach kowali Ife i Beninu powstawały przez ostatnie kilkaset lat najwartościowsze dzieła sztuki brązowniczej Afryki Zachodniej.

Obiekty wykonane z brązu były przypisane do dworu królewskiego. Ich estetyka oraz ikonografia odnosiły się do mitów założycielskich królestwa Beninu oraz podkreślały prestiż osób związanych z osobą władcy takich jak Królowa Matka, pozostałe żony królewskie, urzędnicy, czy wojownicy. Obiekty te stanowiły element kultu, były umieszczane na ołtarzach przed którymi składano wota. Przedmioty wykonane z trwałego materiału jakim jest brąz stawiały wyraźne granice pomiędzy "boskim" dworem królewskim, a związaną "tylko z zaświatami" tradycją plemienną reprezentowaną przez przedmioty wykonane z drewna. Posiadanie dużej ilości brązowych figur podnosiło prestiż ich właściciela, a często także określało jego stanowisko lub pozycję na dworze. Istotna była nie tylko ilość, ale również wielkość posiadanych obiektów. Jak to w Afryce im większe tym lepsze.

Jak ważnym elementem kultury, a w zasadzie państwowości Beninu, były wykonane techniką traconego wosku obiekty był fakt, że do dziś Benińczycy uznają za symbol upadku moment w którym Brytyjczycy przejęli skarbiec pełen brązów w 1897 r.

Opracowanie: Dr Dariusz Skonieczko

Historia/Prowienieniecja:

Kolekcja - Rudolf Steinmann

Kolekcja - Ryszarda i Joanny Stolarskich – zakupiony w 2023.

Wiek – około 1950 r

info@africanart.gallery

© Ryszard Stolarski TRIBAL ART. Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji, w tym układ graficzny, tabele i ilustracje, nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach udostępniania ani rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i jakimikolwiek środkami (elektronicznie, mechanicznie, fotograficznie, nagraniowo lub w inny sposób) bez uprzedniej pisemnej zgody wydawcy, z wyjątkiem przypadków dozwolonego użytku określonych w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Cytowanie krótkich fragmentów do celów naukowych i dydaktycznych dozwolone z podaniem źródła. Prawa do ilustracji przysługują ich autorom.

The Joanna and Ryszard Stolarski Collection

Exhibit KSR 9

Name – Rooster - Okukur

Origin: Nigeria

People/Ethnic Group: Kingdom of Benin

Material: Bronze

Technique: Casting

Height – 107 cm

Okukur depicts a rooster, a symbol of power, fertility, and wealth. Such figurines were prestigious artifacts. The rooster was also a symbol of royal authority and, in a sense, the incarnation of the Oba. A local proverb says, "The Oba is the rooster that cackles the loudest." The Kingdom of Benin, which existed from the 13th to the 19th century and was located in present-day Nigeria. The first historical ruler was Prince Oranmyan. His son Eweka became the first Oba, or king. The most famous Oba, however, was Ewuare the Great, who ruled from 1440 to 1480. He was viewed by his contemporaries as a great warrior possessing magical powers. His achievements include establishing the principle of hereditary succession to the throne, rebuilding the capital, building massive walls around it, and developing aesthetic canons of courtly art. Thanks to him, later Obas became political leaders, ultimate judges, and spiritual leaders. As a result of the reforms introduced, the Kingdom of Benin was for centuries an equal partner to the Portuguese kings, to whom they had an ambassador. The Benin Empire supported itself by trading ivory, palm oil, and pepper, which they supplied to Portuguese and Dutch merchants. They also traded in slaves.

The art of the Benin Kingdom developed based on craft guilds that produced ivory and bronze objects. They became famous primarily for their bronze figurines and casts depicting genre scenes from the court and important public figures. At the turn of the 18th and 19th centuries, the empire began to weaken due to feuds between the heirs to the throne and their families. This resulted in numerous civil wars, ultimately leading to the collapse of the state. The end of the Benin Empire dates back to 1897, when the British captured the capital of the state, which

was subsequently incorporated into British Nigeria. The vast Lower Niger River basin is home to several centers of diverse peoples producing terracotta, bronze, and wood objects of high artistic value on a sub-Saharan African scale. The oldest bronze artifacts date from the late 1st millennium AD in IgboUkwu, southeastern Nigeria. The most important center for the production of terracotta and bronze sculptures, from the early 2nd millennium AD, was the sacred city of Ife, where numerous works in a distinctive style were created, which significantly influenced the work of neighboring tribes. The art of bronze casting reached Benin from Ife in the 13th/14th centuries. Other important sites of artistic bronze production included the cities of Udo and Tada, neighboring Benin and the Yoruba kingdoms. Ife and Benin are the most important centers of art in Sub-Saharan Africa, producing, among other works, exquisite bronze objects. The artistic works of Ife and Benin—bronzes and terracottas—have a documented centuries-old tradition of their production, primarily for the power centers in both cities. The art of Ife and Benin displays numerous similarities, and the influence of both centers is also evident in the artistic work of neighboring peoples. The right to produce bronze sculptures for the courts in Ife and Benin belonged to specialized craftsmen—blacksmiths, organized into a privileged "guild." The blacksmith workshops of Ife and Benin have produced the most valuable works of West African bronze art over the past several hundred years.

Bronze objects were assigned to the royal court. Their aesthetics and iconography referenced the founding myths of the Benin kingdom and emphasized the prestige of figures associated with the ruler, such as the Queen Mother, other royal wives, officials, and warriors. These objects constituted elements of cult, being placed on altars before which votive offerings were offered. Objects made of the durable material bronze established a clear boundary between the "divine" royal court and the tribal traditions associated "solely with the afterlife," represented by wooden objects. Owning a large number of bronze figurines enhanced the owner's prestige and often also defined their position or position at court. Not only the quantity but also the size of the objects was important. As is common in Africa, the larger the better.

The importance of lost-wax objects in Benin's culture, and indeed the statehood of Benin, is demonstrated by the fact that to this day, Beninese consider the moment when the British seized the treasury full of bronzes in 1897 a symbol of their downfall.

Opracowanie: Dr Dariusz Skonieczko

History/Provenance:

Collection - Rudolf Steinmann

Collection - Ryszard and Joanna Stolarsey - purchased in 2023.

Age - circa 1950

info@africanart.gallery

© Ryszard Stolarski TRIBAL ART. Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji, w tym układ graficzny, tabele i ilustracje, nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach udostępniania ani rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i jakimikolwiek środkami (elektronicznie, mechanicznie, fotograficznie, nagraniowo lub w inny sposób) bez uprzedniej pisemnej zgody wydawcy, z wyjątkiem przypadków dozwolonego użytku określonych w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Cytowanie krótkich fragmentów do celów naukowych i dydaktycznych dozwolone z podaniem źródła. Prawa do ilustracji przysługują ich autorom.